

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Varga-u. 5. :: Telefon szám 789.

Politikai naplapp

Egyes szám ára 1000 korona.
Előfizetési ár egy hóra 20000 K

Gazdasági jogrend.

A fővárosban visszakapta jogait és nyilvánosságát a nyomdászsztrájk folytán elmúlt polgári sajtó. Munkáltatóknak és munkásoknak sikerült végre megtalálni a békés megengedés alapját és bebiztosítani a kölcsönös gazdasági harcot, melynek levegőjét szerette volna puskaporral telíteni az a politika, melynek kedvez minden rendellenesség s mely előszeretettel visszatartja a szélsőséges harci eszközök használatát. *A helyreállt békének van egy erkölcsi pozitívuma és ez: a szerződés megtartásának kötelessége, mely morális alapja nemcsak a polgári társadalom és államélet belső rendezettségének, hanem fizikai értelemben alapfundamentuma a termelés zavartalanságának is.*

A szerződészsentség civilizatórius vívmány, mely kétoldalú védelmet jelent azok részére, akik egymással, mint szerződő felek szembenállanak. All ez a most már takarodót fűjt nyomdász-sztrájk szenvedő alanyaira is, amennyiben sikerült a munkaadóknak helyreállítani a munkássággal kötött kollektív megállapodás sérthetetlenségét, hogy biztosítékot szerezzenek maguknak minden későbbi esetleges egyéni kezdeményezésü bérköveteléssel szemben, amelynek felelőtlenül kirobbanó akciói gazdasági anarchiát teremtenének, de ugyanakkor biztosítékot is adtak a munkásságnak hasonló egyéni bérleszállítási esetlegességekkel szemben. *Nem volt hiábavaló az egy hetes harc a sajtószabadság értelmezését illetően sem, mert mind két oldal és pedig mind a gazdasági front, mind a politikai mozgatóerők rá kellett, hogy jöjjenek egy nagy igazságra, hogy csakis a föltétlenül jogrendíztetést az, mely biztosítani tudja politikai és gazdasági téren egyaránt az ország nyugalmát, a gazdasági fejlődés lehetőségét. — Hiába mutatkoztak megbontó törekvések, világnézeti különbségekre való hivatkozással a munkáltatók polgári frontján és hiába tüzeltek a szociáldemokrata szakszervezeti befolyások a munkásokat egy húzamosabb bérharcjellegű politikai felkészülésre, a harc hetedik napján kiderült, hogy az érdekek azonosak s hogy az embereknek csak igazságosan és becsületesen kell gondolkozniok, hogy kiküszöbölhetők legyenek a mesterségesen szított ellentétek. — Itt egyik félnek sincsen győzelme a másik fölött, de győzedelmeskednie is kellett annak az erkölcsi tételnek, hogy gazdasági jogrend nélkül elképzeltetlen a termelés és enélkül elképzelhetetlen mindnyájunk nyomorúságának, az ország sorsának jobbrafordulása. — Fegyelmezett közigazgatási közvélemény kialakulásához egyként szükséges munkaadó és munkás, állam és társadalom önzetlen, megértő összetartása, melynek hü óre és minden köz- és magánjellegű életjelenségnek szigorú kritikusa a szabad sajtó, amit nem szabad áldozatul*

dobni szenvedélyeknek és elhamarkodásoknak, legyenek azok akár politikaiak, akár gazdasági vonatkozásúak. *Üdvözljük a nyomdászsztrájkban helyreállt békét, az erkölcsi*

jogalap helyreállított respektusát s a sajtó véleménynyilvánításának visszaadott szabadságát, amelyet e napokban annyira nélkülözött az országban mindenki.

Véget ért a szanálási javaslatok általános vitája.

A vita utolsó szónokai. — Holnap gr. Bethlen miniszterelnök beszéde után szavaznak a javaslatok fölött. — A javaslatok elfogadása bizonyos.

Budapest, április 16. A nemzetgyűlés mai ülését pontban 7 órakor Scitovszky Béla elnök nyitotta meg. — Felszólítja Propper Sándor és Nagy Ernő képviselőket, hogy a mentelmi bizottság határozatának megfelelően kövessék meg a Házat.

Propper: Megköveti a Házat. Nagy zaj a kormányparton.

Nagy Ernő: Tisztelettel megkövetem a Házat. (Helyeslés.)

Szeder Ferenc

szociáldemokrata az első szónok. Határozati javaslatot nyújt be: **Utastítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a munkanélküliség megállítására céljából sürgősen kezdjék meg az utak, a vasutak és csatornahálózatok kiépítését. A hadirokkantak ügyének végleges rendezése céljából sürgősen terjesszen be a népjóléti miniszter a nemzetgyűlés elé törvényjavaslatot. Végül utastítsa a nemzetgyűlés a belügyminisztert, hogy az egyesületi és gyűlékezési jog biztosításáról nyújtson be törvényjavaslatot.**

A szanálási javaslatokat nem fogadja el.

Szilágyi új választásokat akar.

Szilágyi Lajos a következő szónok:

Az ellenzéknek szerinte csak az volt a célja a javaslatok bírálásánál, hogy felvilágosítsa a közvéleményt. Az ellenzéknek egyöntetűen az az álláspontja, hogy nem a külföldi segítség, hanem a nemzeti akarat megnyilvánulására van szükségünk. A külföldi segítség nagy nemzeti elhatározás, amely szilárd akarat nélkül semmit sem ér. Azt állítja, hogy a nemzet nem viseltetik bizalommal a kormány iránt.

Bessenyei Zenó: Miért? Honnan tudja?

Szilágyi: Határozati javaslatot nyújt be: Utastítsa a nemzetgyűlés a kormányt a nemzetgyűlés feloszlására és új választások kiírására, a ma is révényes Friedrich-féle rendelet alapján. Nincs más út, mint új választások kiírása, vagy új kormány jövedele.

Gyonyos felkiáltások jobbról: **Ki fogja ezt támogatni? A többség lesz a kisebbség? (Derűtség.)**

Szilágyi: A kormánynak a társadalom minden egyes rétegét meg kell mozgatni, mert különben olyanok fogják ezt megtenni, akiknek az uralomra intását a miniszterelnök

sem akarja. A javaslatot nem fogadja el.

Uláinnak nem kell kölcsön, csak Rentenmárka.

Uláin beszédében fejtegeti, hogy a nagybankok túlságos nagy befolyást szereztek maguknak az ország gazdasági életében. Kezükbé kerítették az összes vállalatokat. Ennek súlyos politikai következményei lesznek. Ki jelenti, hogy nem vezeti őket személyi érdek, hanem tisztán materialista állásponton állanak ellentétben a többséggel. Magyarországot nem sokára elnyeli egy hatalmas kolosszus, amelynek élén Ullmann Adolf áll.

A miniszterelnök nem váltotta be programját. Három évvel ezelőtt mutatkozott be a miniszterelnök a nemzetgyűlésen. (Hosszas és lelkes eljenzés az egységes párton.) Tudja, hogy a többség bizalommal van a kormány iránt; ő azonban semmiféle eredményt nem lát a miniszterelnök működésében.

Határozati javaslatot nyújt be. — Azonosítsa magát a nemzetgyűlés Bethlen István 1922 november 22-én Hódmezővásárhelyen tett ama kijelentésével, hogy Magyarország jövőtételt nem tud fizetni.

Második határozati javaslata arra vonatkozik, hogy a nemzetgyűlés utastítsa a kormányt arra, hogy a kölcsönt ne vegye fel, hanem dolgozzon ki újabb tervezetet az ország talpraállítására a német járadékárka mintájának alapján. A javaslatot nem fogadja el.

Ezután Kiss Menyhért megköveti a Házat.

Czettler Jenő: A javaslatok visszautasítása katasztrofális helyzetet teremtene.

Czettler: Elfogadja ugyan a javaslatot, de mégis bizonyos aggodalmak vannak a javaslatokkal szemben. — Apponyi Albert fejtegetései meggyőzték, hogy a javaslatok meg nem szavazásával katasztrofális helyzet állana elő. A javaslat bírálataira tér át. Kijelenti, hogy a szanálási javaslatok végrehajtása pénzügyi politikai rendszerváltozás nélkül nem vezethet célhoz. Minden esetre sok előnye lenne a kölcsönnek. Meggyőző dőse szerint meg fog szünni a protekciós rendszer is. Kifogásolja azt azonban, hogy nagy hatalmat adott a parlament a pénzügyi bizottságnak továbbá azt, hogy a javaslatok

ba nem vették be az értékpapírforgalom megadóztatását.

Czettler teljes aranyparitásos fizetést kér a tisztviselőknek.

A délutáni ülést 3 órakor nyitotta meg Huszár Károly alelnök. Czettler Jenő folytatja beszédét. Felhívja a gazdaközönség figyelmét arra, hogy minden erővel vegyen részt a jegybank részvényjegy zésében, mert ha nem törekszik arra, hogy a jegybank közgyűlésein képviseltesse magát, fontos intézkedések esetén hiába fog utólag a kormányhoz fordulni.

A jegybank felállítását sok krízis fogja követni. A pénz szűke még a reális vállalatokat is nehéz helyzetbe hozza. A javaslatot, mint egyedi lehetőséget a mai helyzetben, elfogadja azzal a kikötéssel, hogy határozati javaslatait honorálják.

Határozati javaslataiban többek között azt kérte, hogy a tisztviselők fizetését teljes aranyparitásban állapítsák meg, továbbá, hogy a kormány a kölcsönkötvények kihelyezésénél a névérték 75 százalékánál alacsonyabb árfolyamokat ne szabhasson.

Pakots az Éme feloszlását kívánja.

Pakots József szerint a javaslat hibája az, hogy nagy az aránytalanság a városi lakosság és a föld megadóztatása között. Tiltakozik az ellen, hogy a javaslatok keretében intézzék el a lakáskérdést, és állást foglalt a lakások teljes felszabadítása ellen. Az ellenőr szerepe az állami kiskorúságot jelenti és ez szomorúsággal tölti el. A politikai konszolidáció nélkül nincsen gazdasági konszolidáció. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben az ÉME-nek feloszlását és a numerus clausus eltörlését indítványozza. A javaslatot nem fogadja el.

Haller István kijelenti, hogy pártja nem akadályozza a javaslatok törvényerőre emelését.

Haller István a következő szónok. Kijelenti, hogy nem optimista, de reméli, hogy a súlyos áldozatokból valami jó fog származni. Egy céltudatos pénzügyi politika megtudta volna akadályozni, hogy a helyzet idáig jusson.

A javaslatot nem fogadja el, de azért pártja nevében bejelenti, hogy nem akarják a javaslatok törvényerőre emelését megakadályozni.

Zsilinszky Endre

szólal fel aztán. A fajvédők már többször hangoztatott kifogásait sorolja fel a javaslat ellen, amelyet nem fogad el.

Nagy Ernő rövid beszédet mond.

Nagy Ernő (Kossuth-párti): Feltűnik a nemzet függetlenségét. Határozati javaslatban kéri a földadó módosítását és a jövedelem adónak az alsó kategóriákban méltányosan való ki-

vetését. Javasolja, hogy a vagyonválság földeket adják e, amerikai magyaroknak, holdanként 1000 aranykoronáért. Azért mond rövid beszédet, mert a kormánypárt oldalán békülékeny szellemet lát. A javaslatot nem fogadja el.

Az általános vitát lezárják.

Az elnök jelenti, hogy több szónok nincs feliratkozva, így az általános vitát lezárja.

Kállay Tibor előadó

reflektál a vitában elhangzottakra. A javaslatok megteremtik az alapot arra, hogy a kibontakozás művét végre lehessen hajtani. Ezzel szemben vannak, akik azt mondják, hogy ezt a munkát előbb is végre lehetett volna hajtani és hivatkoznak itt Strakosch nyilatkozatára. — Itt csak azt jegyzem meg, hogy Strakosch megállapításai elsősorban és főként a jelenlegi helyzetre vonatkoznak.

A második kérdésre, arra, hogy a kormányzat minden lehetőt megtett avégből, hogy a nemzetet a szociális megrázkódtatásoktól megóvja, meg kell állapítanunk azt, hogy az elmúlt 3 évben ipari munkanélküliség az országban nem volt. Meg kell állapítani, hogy az ipar olyan fejlődést mutat és olyan stádiumba jutott, amelyet csak egy ízben mutatott fejlődése során. A múlt időszakban a kereskedelmi mérleg deficitje 300 millió aranykoronáról 100 millió alulra szállt le, ami annak a jele, hogy az országban fokozódott a produkció.

Foglalkozik a felelősség kérdésével. Ugy állították ide a kérdést, hogy a kormány a javaslatokkal nagy felelősséget vállalt magára. Az adott esetben nagyon könnyű a helyzete a kormányt támogató pártnak a felelősség tekintetében. Elfogadjuk és helyeseljük a javaslatokat azért is, mert minden reményünk megvan arra, hogy ezek végrehajtásával a kívánt célt biztosítani tudjuk, mert elméletileg jók és már a gyakorlatban is kivannak próbálva. Amikor a felelősségről van szó, akkor felelősek azok is, kik erőszakos obstrukciós eszközökkel akarják megakadályozni a javaslatok letárgyalását. Ennek veszélye elmúlt, azt hiszi azonban, hogy a vita során mindenki meggyőződött arról, hogy a házszabályok jelenlegi formájukban nem tarthatók fent. (Nagy zaj az ellenzéken.)

Felkiáltások: Ez a pénzügyi program!

A szociáldemokraták állandó közbeiktatásokkal zavarják Kállayt, aki alig tudja folytatni beszédét.

Kállay: Appony felhozta, hogy nem tudott választ adni egy levél-

Gömbös Gyula az utolsó szónok.

Gömbös Gyula az utolsó szónok. Deklarációt olvas fel pártja nevében, melyben a kormány lemondását követeli. A javaslatokat nem fogadja el.

re, amelyben azt kérdezték tőle, igaz-e az, hogy a kormány rendeletekkel kormányoz. Epen a házszabályok fogyatékosága miatt nem volt biztosítható hogy a nemzetgyűlés kellő időben nyilvánítsa a maga akaratát az egyes benyújtott javaslatok tekintetében Ennek volt a következménye az, hogy rendeleteket kellett kiadni. (Állandó nagy zaj az ellenzéken.)

Felkiáltások: A javaslatról beszéljen!

Propper Sándor: A választójogról szóló javaslatot is az utolsó percben terjesztették elő.

Kállay: A választójog demokratikus fejlesztésénél figyelembe kell venni a magunk speciális viszonyait. Mielőtt bármilyen lépést tennénk a választójog tekintetében, a házszabályok revíziójáról kell gondoskodni, hogy a nemzetgyűlés kellő idő alatt nyilváníthassa a maga akaratát. (Helyeslés a kormánypárton.)

Korányi pénzügyminiszter beszéde.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter beszélt aztán. Nem lehet azt mondani — ugymond — hogy a mai helyzetért a kormány a felelős. — Hiába próbáltunk volna 1920-ban kimeni a nemzetközi fórumra és előadni bajunkat. Az egyetlen mód bajunk gyógyítására a külföldi tőke segítsége, ezt pedig teljesen lehetetlen volt a magunk számára, amíg meg nem győztük azokat a fórumokat, amelyek ez előtt ellenszenvvel viselkedtek velünk szemben.

Nagy sulyt helyez a takarékosagra. A kormány vállalja a felelősséget a javaslatok következményeiért.

A pénzügyminisztert beszéde végzetével a kormánypárt meleg ovációban részesítette.

Az elnök ezután napirendi javaslatot tesz: legközelebbi ülés holnap reggel 7 órakor.

Holnap, esütörtökön Bethlen miniszterelnök fog még beszélni, azután szavaznak a javaslatok felett. A javaslatok elfogadása bizonyos.

Ezután áttértek az interpellációk, amelyek között azonban érdekesebb nem volt.

A szocialisták kívánságai.

Az internálótábor feloszlata, ez emigráns likvidálása. — A szanálási akció ellenőrzése.

Budapest, április 16. Egyik fővárosi estilap értesülése szerint Bethlen István gróf miniszterelnök hajlandónak mutatkozott arra, hogy a szociáldemokrata párt részéről felmerült következő négy kívánságot teljesítse:

1. A kormány nyomban feloszlattja a zalaegerszegi internálótábort.
2. Hozzájárul az emigráció részleges likvidációjához, ami azt jelenti, hogy 40-50 bécsi emigráns hazaér-

kezését teszi lehetővé.

3. Béregyeztető bizottságokat állítanak fel.

4. Gondoskodna arról, hogy a progresszivitás elve megfelelően érvényesüljön az aódtörvényekben.

Ugyancsak ez a lap arról is ad hírt — hogy a miniszterelnök hozzájárulását adta ahhoz, hogy parlamenti bizottság ellenőrizze a szanálási akcióit.

Károly királynak külön békeajánlatot tettek?

Bécsből jelentik: Monarchista körök közlése szerint az utóbbi időben egy különbéke ajánlatról beszélnek, amelyet 1917-ben tettek állítólag Károly királynak.

A különbéke indítványozása francia részről történt és az Osztrák-Magyar monarchiának igen kedvező feltételeket szabott. A monarchia befolyása rendkívül megnövekedett volna a lengyelországi részek felé és a Balkánon is Szerbiával együtt vezető szerephez jutott volna.

A békeajánlaton kívül a Dunai Egyesült Államok tervét állították fel, amelynek a dnasztia lett volna az uralkodója.

Cáfolják Rakovszky távozását.

Budapest, ápr. 16. Napok óta az a hír járja, hogy Rakovszky belügyminiszter elhagyja állását. Beavatott helyen ez ügyben a következőket mondták:

Bethlen már korábban elejtette a Rakovszky Iván személyét, akivel ugyancsak elmegy Nádossy országos főkapitány is. Rakovszky utóda minden valószínűség szerint Puky Endre képviselő, volt alispán lesz,

míg Nádossy állását alkalmasint megszüntetik.

Eddig szól az említett forrásból származó információ, amellyel szemben a kormányhoz közelálló helyen a leghatározottabban megcáfolják a belügyminiszter távozásáról szóló hírt. — Rakovszky súlyos természetű influenzában megbetegedett és most Abbáziában üdül.

György volt szerb trónörökös a Radics párttal paktál.

Zágráb, április 16. A jugoszláv udvar körében nagy izgalmat keltett, hogy György herceg, a volt trónörökös, aki annak idején szélsőséges politikai ténnykedésével sok kellemetien séget okozott, most ismét a cselekvés színterére lép. György herceg most a Radics párti képviselőkkel keresett összeköttetést. A találkozón — hír szerint — Pál herceg, a király fiatalabbik öccse is megjelent, aki azonosítja magát a volt trónörökössel és mindent elkövet, hogy azt jogába visszajuttassa.

A politikai találkozásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak. Azt is hihetjük, hogy ezt az érdekes politikai eseményt maga Pasic rendezte volna. Állítólag most is azt akarta Pasic demonstrálni, hogy a mai kormányzati rendszert és Sándor király trónját csak az ő miniszterelnöksége biztosíthatja. Ezen a politikai magyarázaton kívül azonban olyan hírek is vannak, hogy ezuttal maga György herceg kíván újabb jelentős politikai akcióra lépni.

A kormány nem emeli 7 százaléknál magasabbra a májusi lakbért.

Budapest, ápr. 16. Ma délelőtt Walkó Lajos kereskedelmi miniszter és Vass József népjóléti miniszter tanácskoztak a OMKE. kiküldöttjeivel, akikkel már napok óta folynak a tárgyalások az üzleteliségek felszabadításának tárgyában. A tanácskozások ma sem fejeződtek be.

A háztulajdonosok ma Bethlen

István gróf miniszterelnököt keresték fel és a május 1-én esedékes 7 százalékos aranyparitásos lakberek százalékszámát kívánják felemelni. Azonban, mint értesülünk, a kormány álláspontja az, hogy ebben a tekintetben a leghatározottabban ragaszkodik a törvényjavaslat eredeti rendelkezéséhez.

Románia nem kap amerikai kölcsönt.

Bécs, április 16. A Neue Freue Pressenek jelentik Newyorkból: Ugy a román kormány mint Bukarest városa kísérletet tett, hogy kölcsönt vegyen fel az Egyesült Államokban. A kísérlet eredménye azonban, mint írják, felette kétes.

o-o-o-o-o-o o-o-o-o-o-o

Továbbra is 110 papirkoronával számolják a kölcsönelőleg befizetéseket.

Budapest, április 16. A pénzügyminiszter az állami kölcsönelőlegre takarékkoronában történő befizetések elszámolásának megkönnyítése céljából elrendelte, hogy április 21-vel bezárólag történő befizetéseknél is minden 100 takarékkorona 110 papirkoronával számítassék.

o-o-o-o-o-o o-o-o-o-o-o

Gyönyörű nyakkendők Frank Edénél.

Korányi a tőzsde fejlődése mellett.

Budapest, április 16. Báró Korányi Frigyes pénzügyminiszter a minap hosszas beszélgetést folytatott Véghe Károllyal, a tőzsde elnökével. Ennek során a pénzügyminiszter megértést tanúsított és hangsúlyozta is, hogy mindent el fog követni a tőzsdei élet egészséges fejlődésének elősegítése érdekében.

o-o-o-o-o-o o-o-o-o-o-o

Mussolini hiusította meg a román király madridi látogatását.

London, április 16. (Wolff.) A Daily Telegraph diplomáciai tudósítója közli, hogy a román királyi pár madridi látogatásának tervét Mussolini nyomatékos kívánságára ejtették el. Mussolini állítólag odáig ment, hogy közölte a spanyol direktoriummal, hogy ha netalán fogadnák a román királyi párt, ugy elejtik az olasz királyi madridi viszonzó látogatását, amelyben már július 15-re megállapodtak

KROH VILMOS vásznon és női divatáruháza

a legjobb minőségű árukat a legnagyobb választékban ajánlja
a t. vásárló közönségnek közismerten olcsó árakban.
DÉGENFELD-TÉR 10. szám. (Kenyér piac.)

LEGUJABB.

342 ezer korona illeték ellenében 100 dohánypalántát ültethet a termelő.

Budapest, ápr. 16. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyvel 1924. évre utolsó ízben ad engedélyt a saját használatra való dohánytermelésre. A mezőgazdasággal hivatásszerűen foglalkozó olyan családok, akik földjüket maguk művelik, jövedéki kihágás miatt eljárás alatt nem állottak, az engedélyt 342 ezer korona illeték befizetése ellenében 100 dohánypalánta ültetésére kaphatják meg. Az igényeket a közszéki eljárásnál május 20-ig kell bejelenteni.

Németország népszavazással dönt a 8 órai munkaidőről.

Bécsből jelentik: A német kormány elhatározta, hogy a 8 órai munkaidő kérdésében népszavazást rendez.

Katasztrófális földrengés Délamerikában.

Bécs, ápr. 16. A meteorológiai és földtani intézet földrengést jelző készüléke április 14-én délután 5 óra 31 perc 1 másodperccor katasztrófális földrengést regisztrált, melynek főfészeke 11 ezer kilométerre, esetleg Délamerikában lehetett. Április 13-án, délután 1 óra 30 perc 2 másodperccor a készülékek jelezték a Rhon-völgyi földrengést, amelyet Voralbergben is éreztek.

A Hitler perben az ügyész nem fellebbezett.

Bécsből jelentik: Münchener távirat szerint a Hitler per 14 napi fellebbezési halárideje lejárt és az ügyész részéről nem jelentettek be fellebbezést a legközelebbi időre a védelem fellépését várják.

Jelenleg a müncheni néptörvényszéken a Hitler ügy melléköreit tárgyalják, amelyek során a vádlottak legnagyobb részét felmentik, azt hiszik, hogy az igazságügyminiszter a főbűnösöket is fel fogja menteni.

4 kereseti adótételek új megállapítása.

Budapest, április 16. A pénzügyminiszter a kereseti adótételek újabb megállapítása tárgyában rendeletet adott ki. A rendelet szerint nem tartozik általános kereseti adó alá az a szolgálati illetmény, amely a heti 100 ezer illetve havi 400 ezer koronát nem haladja meg.

Asakkverseny első díjnyertese dr. Lasker Emánuel.

Hága, április 16. A newyorki sakkverseny első díjnyertese dr. Lasker Emánuel. A döntés a tegnapi 21-ik, utolsó előtti fordulón történt, a melyben Lasker 48 lépéses játszmában legyőzte Tartakowert. Noha Capablanca is 46 lépéses győzött Réti felett, Laskernek 1 és fél pontnyi előnye van, úgy, hogy ha az utolsó játszmát el is vesztené, akkor sem kerülhet alól. Győzött még Maróczy Bogoljubov felett, Marshall Yates felett, míg a Janovszky-Lasker Edeféle parti félbemaradt. Aljehin szabadnapos volt. A verseny állása a 21 forduló után a következő:

Lasker Emánuel 15, Capablanca 13 és fél, Aljehin és Marshall 11 és fél, Réthy 9 és fél, Bogoljubov 8 és fél, egy játszma függő, Maróczy 8 és fél, Tartakower 7 és fél, Yates 7, Lasker Ede 6, egy függő, Janovszky 4 és fél, kettő függő.

A jog- és pénzügyi-bizottság ülése

A csütörtöki rendkívüli közgyűlés elé kerülő indítványt elfogadták. — A közmunkaerők kirendelésének ügye.

A város jog- és pénzügyi bizottsága szerdán délután ülést tartott, a melyen a csütörtöki rendkívüli közgyűlést készítették elő.

Nagy József é stársai indítványát a szanálási javaslatokkal kapcsolatban való állásfoglalás iránt egyhangúlag vita nélkül elfogadták. Az indítványt Vásáry István tanácsnok terjesztette elő.

Ugyancsak tárgyalták a ref. egyház kérelmét a faszállítások utáni kövezetvám elengedése iránt. Azonban nincs mód az elengedésre.

Vásáry István tanácsnok előterjesztette a kereskedelmi miniszter rendeletét a közutak karban tartására a közmunkaerők kirendelésére

vonatkozólag. Az államépítészeti hivatal átirata szerint a közmunka kötelezettséget meg lehet váltani, még pedig kétfogatu iga után napi halvanezer s egyfogatu után napi negyvenezer koronával. Erre vonatkozó bejelentéseket május 3-ig kell megtenni. Aki nem jelenti be a megváltásra vonatkozó szándékát, természetben köteles fuvart szolgáltatni és napi tíz, illetve hatezer korona térítést kap.

A bizottság kimondta, megkeresi a polgármestert annak kieszközölése végett, hogy a térítés összegét a mai viszonyoknak s munkadíjaknak megfelelően állapítsák meg.

Husvét hétfőjén érkeznek az angol szociológusok Debrecenbe.

Mint már jelentettük, legközelebb a Leplay House nevű angol szociológus társaság 34 tagja jön Debrecenbe, hogy az egyetemet, a Hortobágyot és a halastavat megtekintse s egyben tanulmányozzák az itteni viszonyokat.

Az angol szociológusok április hó 21-én délben fognak Debrecenbe érkezni. A vendégeket az állomáson dr. Csürös Ferenc közművelődési tanácsnok, a tanács néhány tagja és az egyetem tanári kara fogadja. Az angolok az Arany Bika szállóban bérelnek szobákat. Hétfőn délután meg

tekintik a muzeumot, este színházba mehetnek.

Másnap reggel kimennek a Hortobágyra, ahol azonban nem a város fogja őket vendégül látni, hanem a saját költségükön ebédelnek. A városi tanács illendőségből megbizta Zöld József gazdasági tanácsnokot, hogy a vendégeket a Hortobágyon kalauzolja.

A Hortobágy megtekintése után az angolokat az egyetem aulájában ünnepélyes fogadtatásban fogja részesíteni az egyetemi tanári kar.

Kétmillió páholy-jegy egy boxmérkőzésen.

Charpentier ünnepélyes fogadtatása Bécsben.

Bécsből jelentik: Carpentier, a világhírű francia boxmatador — aki április 27-én Bécsben az angol boxbajnokkal fog mérkőzni — ide érkezett.

A match rendezése ünnepélyes keretek közt fogadta a pályaudvaron. A fogadtatást csak azért nem rendezhették a császári váróteremben, mert nem tudta befogadni az érdeklődőket.

Charpentiert nagy beszédekkel köszöntötték s a francia kolonia virág csokrokat nyújtott át. Az állomás körül több ezer ember várta. Utja a szállóig valóságos diadalmenet volt.

A mérkőzésre az összes jegyek elfogytak, pedig egy páholyülés 2 millió korona, a legolcsóbb ülőhely 80 ezer és egy állóhely 40 ezer koronába került.

Óriáskigyó a banán-szállítmányban.

Manchester, április 16. A tehérpályaudvaron egy banánt szállító tehervagont nyitottak fel néhány nap előtt a kirakó munkások. Abban a pillanatban, amikor a vagon ajtaját kinyitották, egy hatalmas kigyó bujt elő, amely két embert megmart. Kiabálásukra több társuk dorongokkal odasietett és a vézedelemes kigyót elkábították, azután zsákba tették és elvitték az állatkertbe. Itt megállapították, hogy jól kifejlett óriási kigyó volt, amely az ütések következtében kimult.

A Ganz-Danubius gyár is szállít villamos mozdonyt a franciáknak.

Páris, április 16. A Páris-orléányi vasútvonalon a legújabb típusú elektromos mozdonyokat akarják bevezetni. E célból pályázatot hirdettek. Két gyár kapott megbízást a mozdonyok elkészítésére és pedig az Egyesült Államok legnagyobb villamosvasutgyára, a másik a budapesti Ganz Danubius gyár. A két próbalokomotív elkészítését már meg is kezdték.

A „Debreczen” telefon száma: 789.

A KANSZ követelése.

Budapest, április 16. A KANSZ Sétly Anna elnöklésével ma délután országos elnöki bizottsági ülést tartott, melyen a fővárosi és vidéki kiküldöttek nagy számmal jelentek meg.

Dr. Javornitzky Jenő vezértitkár a KANSZ-hoz beérkezett jelentéseknek alapján változta a vidéki közalkalmazottak körében uralkodó hangulatot. A vidéki küldöttek nyomatékosan hangsúlyozták, hogy az országos taggyűlést mielőbb hívják össze. — Többek hozzászólása után az elnöki bizottság úgy határozott, hogy az országos taggyűlést az elnökség legközelebb május 4-ig egybehívhatja Budapestre és az elmaradt márciusi illetmények pótlása, valamint husvétii segély engedélyezése ügyében a kormányval mielőbb érintkezésbe lép.

Aud Egede Nissen
legjobb szerepe lesz:
Az élő céltábla

Elsőrendű, sajátkészítési
Cipők
a legolcsóbban
szerezhetők be Csapó-u. 12.

KIVÁLÓ
FAJBOROK
Kontsek Gézána! Kossuth-u. 15

Heti és Havi
rézzeltízetés mellett készí-
tek öltönyt és kosztümöt.
TEGDÉS J.
női és férfi szabó
Páterfia-u. 42. sz.

Frank Sándor
női divatháza
PIAC-U. 42. sz.

Női tavaszi felöltők
„COVERCOAT”
és
„Burberry”
kelemből.
Kosztümök
Ajka Blousok
Ruhák
nagy választékban
raktárra érkeztek.

Téli idényről visszamaradt: vejour, szörme és szörmezett kabátokat mélyen leszállított árban árusítjuk

MOSOTT
RONGYOT
VESZÜNK, VARGA
UTCA 5, NYOMDA.

Hírek

Az elmúlt hó, az ideai termés szempontjából.

A gazdasági felügyelőség jelentése.

Március második fele semmivel sem javította a terméskilátásokat. Az esőzések miatt a külső munkák szüneteltek s e miatt a tavaszi kalászosok vetése csak a lazább homok talajon kezdődhetett meg.

Az öszi vetések általában jól teltek, ámbár ahol a hótakaró hiányzott, a fagy meglehetősen károkat okozott.

Március második fele csak a legelőkre volt jótékony hatással.

A vetések meglehetősen egészséges állapotban vannak, csak a tarló vetésekben pusztít a drótféreg.

— Dr. Wirtz Frigyes a főispánnál. Dr. Wirtz Frigyes hollandi újságíró szerdán délelőtt tisztelgő látogatást tett Hadházy Zsigmond főispánnál. A főispán a magyarbarát hollandust nagyon szívesen fogadta. Dr. Wirtz Frigyes a főispánnak kijelentette, hogy örömmel jött Debrecenbe és a legnagyobb meglepedésére szolgált, hogy előadása iránt feltűnően érdeklődött ez az „alföldi metropolis”. Kijelentette, hogy magyarországi útján Debrecenbe érezte magát a legjobban és nagyon kedves emlékekkel hagyja itt a várost. A holland újságíró ma még megtekintette Debrecen azon nevezeteseit, amiket még nem látott, majd a délutáni vonattal a fővárosba utazott, meleg bucsut véve debreceni ismerőseitől.

— Kinevezések a debreczeni postánál. Debreczen I. számú hivatalánál a ker. miniszter Bobuss Károly posta főfelügyelőt a Debreczen I. számú postahivatal főnökét VI. fizetési osztályba postahivatal igazgatóvá nevezte ki. Ezzel egyidejűleg Kiss Béla és Tóth Blánt posta ellenőrök posta főtisztjekké, Kócs Lajos posta segédellenőr posta tiszté lett átminősítve. A Debreczen 2. sz. postahivatalnál Fehér Alfréd hivatalfőnök postafőfelügyelővé. Megyeri Lajos postaiszt postafőtiszté, Magyar László postafőtiszté segédellenőrré és Földes Sándor postatiszté nevezte ki.

— Új detektívönök. Mint értesülünk, a területi rendőrfőkapitány a napokban dr. Elek Ferenc rendőrfogalmazót, aki jelenleg a hajdunánási rendőrkapitányság büntető osztályának főnöke, szolgálati helyre behelyezte a debreceni rendőrkapitánysághoz és itt detektívönöknek nevezte ki. Dr. Elek Ferenc rendőrfogalmazó nem ismeretlen a debreceniek előtt. Itt kezdte rendőri szolgálatát, hosszú időn át a sérülési ügyek előadója volt és Debreczenbe vissza helyezését igen rokonszenvenesen fogadták rendőri körökben is. Mint értesülünk, dr. Elek Ferenc új állását május 1-én foglalja el.

— Hirdetmény a 800 aranykoronás létminimumról. A városi adóhivatal közli, hogy a m. kir. pénzügyminisztérium 57944—1924 VII. a számú rendeletével jövedelemadó szempontjából a létminimumot 500 arany koronáról azaz 1.750.000 papír koronáról 800 aranykoronára illetve 2.800.000 papír koronára emelte. — Magánalkalmazottaknál ugyancsak a létminimumot 1500 aranykoronára azaz 5.250.000 papír koronáról 2400 arany illetve 8.100.000 papírkoronára emelte.

E héten este 7, illetve 8 óráig lehet nyitva tartani az üzleteket.

A kereskedők megegyezése szerint Nagypénteken az összes üzletek zárva lesznek.

A kereskedelmi és iparkamara tudomására hozta érdekeltségének, hogy az érvényben levő, az üzletek zárójára vonatkozó miniszteri rendelet 1. §. a. pontja alapján a nyílt árusítási üzleteket (boltokat) az azokhoz tartozó irodái és raktárhelyiségekkel együtt húsvét vasárnapját megelőző hat köznapon este 7 óráig; a fűszer és élelmiszer kereskedéseket, szatocsüzleteket, valamint a túlnyomóan állami egyedárusítási cikkek árusítására berendezett üzleteket húsvét vasárnapját megelőző hat köznapon esti 8 óráig nyitva lehet tartani.

Mint bennünket értesítene, a kereskedők megegyezése szerint Nagypénteken az összes üzletek zárva lesznek.

Meghalt Fülöp János hortobágyi öreg számadó, a Jókai regények híres alakja.

A puszták híres hőse, az öreg Fülöp János, a hortobágyi csordás nem éleszti többé a virrasztó tüzet. Elbueszott a tavaszi gyenge mezőtől, letette ezüstkupakos tajtékpipáját is. Aztán ahogy elhalkult a vezérbika kolompja és a sötét csend ráborult a végtelen pusztára, összekulesolta kezét, az Urnak ajánlotta lelkét és elaludt az örök álom jóságában.

Egész legenda-kör él a pásztorok száján az élők sorából csendben-rendben, tempósan eltávozott csordás felől. A Hortobágyon született, a Hortobágyon halt meg. A pusztá volt a hazája, a gulya, a csorda volt országának szeszélyes népe, ahol a rendet és a fegyelmet fél századon keresztül példás igazsággal fenntartotta. A macsi pusztától a nagy Hortobágyig ismert a legelőn minden állatot, talán még minden fűszalat is. Mint suttyó gulyásbojtár a macsi kurta gulyával tanulta a pásztoreletet. Hatalmas szál férővá formálta a nyári napsütés, a rohanó zivatar. És e nagy testben egyszerű, szerény, nemes lélek bontakozott ki. A pusztai magyar álmodozó, tiszta lelke, akit meglátott Jókai Mór és felejthetetlenül megörökítette a „Sárga rózsá”-ban. A puszták gavalérja a nagy tudású Hermann Ottóval is sokszor megosztotta hajlékát a cserényben és a tudós mindig büszkén mondta, hogy a „Legjobb testvéri barátom Fülöp János, a hortobágyi csordás-számadó”.

Nemcsak a szellemi arisztokráciával élt jóbarátságban a hirneves csordás, de a hétszer-hét országok császára, a magyar király: Ferenc József is hegyes jóakarattal elbeszélgetett a magyar puszták derék fiával. Mikor a király Debreczenben járt 1891 évben, fényes kísérettel kirándult a Hortobágyra. Nagy ünnepséget rendeztek a hatalmas ur, az első magyar

ember tiszteletére és a nemes tanács mindent elkövetett, hogy a király jól érezze magát. Mert messze volt Debrecen a bécsi Burgtól. A jó debreceniek pedig azelőtt soha sem látták a magyar királyt. Ferenc József — mint a hagyomány mondja — elnézte a talyigás menet furcaságát, megkóstolta a hentesmesterek világhírű kolbászkészítményét, felnézett a Nagytemplom két tornyára, elhajtattott a kollégium mellett s föl is ült a helyivasutra. De hát mindez csak aféle előre kikészített terv szerint történt. A Hortobágy megszemlélése is beleesett a napi programba. Itt már a király is mosolygott csodálkozott és el volt ragadtatva. Nyent nem látott, erről még nem hallott soha. Fülöp János, a tempós, akkurátos számadó nyáron-sült ökörlus peccenyére invitálta meg a királyt s díszes udvarkarát. Jól esett ez az ősi magyar eledel Ferenc Józsefnek, de még jobban tetszett neki a dalis, komoly, megfontolt járásu és kiszámított beszédű számadó. Tetszése jeléül sajátkezűleg adta emléktul fényképét két példányban is. Aranyba volt foglalva a fénykép. Körmöci csikónak hívták. Ma már kiveszett ez a híres állatfajta.

A híres számadó csordást mindenki ismerte, szerette. A Gazdasági Egyesület 25 éves jubileuma alkalmával első díjjal tüntette ki. 1922-ben pedig — 40 éves számadói működése elismeréséül — a gazdaközönség nagy díjjal tisztelték meg. Tul volt a puszták egykor daliás lovagja a 72 éven, midőn hétfőn reggel befejezte a földi utat. Temetése tegnap délután 2 órakor volt a Honvéd utca 68. számú gyászháztól. Sokan kikisérték az öreg számadó csordást az utolsó utra. (L. K.)

— Bécsben olcsóbb a tejtermék, mint nálunk. Május 1-től engedély nélkül lehet kivenni az országból tejet és tejtermékeket. A belföldi drakuladás szempontjából semmit sem jelent, mert az egyetlen kivételi piacon, Bécsben, a dán és holland dru úgy lenyomja az drakot, hogy az osztrák fővárosban olcsóbb a vaj és sajt, mint Budapest. Mig a tej Pesten 4700 koronába kerül, addig Bécsben 5000 korona. A különbséget a költségek megemésztik.

— A testnevelési tanács megyei és városi tagjai. A főispán a Hajdu vármegye törvényhatósági bizottság testnevelési tanácsába vitéz Nagy Pát tábornokot, dr. Cseke Sándor vm. árvaszéki ülnököt, Tisza Lajos püspökladányi, Kiss István földesi földbirtokosokat, dr. Rácz Lajos mezőgazdasági kamarai főtitkárt és vitéz Kőszeghy Frigyes hajduböszörményi tanárt kinevezte. Egyidejűleg Debreczen város törvényhatósági bizottsági testnevelési tanácsába pedig dr. Ady Lajos kir. tan-ker, főigazgatót, dr. Láng Sándor orvost, Ilosvay Róbert és Váry Sándor tanárokat, valamint Mayerszky Béla hév. főtitkárt kinevezte. A kinevezésekről a főispán szerdán értesítette Debreczen város polgármesterét és Hajdu vármegye alispánját.

— Építő iparosok gyűlése. Az építő iparosok tegnap délután hat órakor szakosztályi gyűlést tartottak az Ipartestület tanácstermében Gyulds József elnöklete alatt. Első tárgya a munkások kérelme volt. A munkások azt akarják, hogy a nagyobb ünnepek előtt ne délután 4, hanem csak 3 óráig kelljen dolgozniuk. Emellett azonban igényt tartanak az egész fizetésre. A gyűlés a kérelmet hosszas megfontolás után elvetette. — Ha vidéken dolgoztak a munkások, eddig 25 százalékos felül díjazást kaptak. Most ezt 30 százalékra kívánták volna felemelni, azonban a gyűlés visszautasította a kérelmet s egyszersmind kimondta, hogy vidék alatt az a terület értendő, ahonnan a munkás csak vonaton tud hazajárni. Debreczen határa nem vidék. Több kisebb folyó ügy le- tárgyalása után véget ért a szakosztályi gyűlés.

— „Kuruzsló” Várkonyival húsvéti ünnepe a Vigaszházban.

— A Békessy Vivó Klub versenyel. A Békessy Béla Vivó Klub, melynek kiváló vívói legutóbb a szegedi vívóversenyen szereztek dícsőséget a debreceniek kardjának, legközelebb ismét szép és élvezetes délutánt fog szerezni a sportkedvelő körönségnek. A klub ugyanis április 26-án rendezi ezidei klubversenyét melyet kezdőverseny előz meg. A verseny 26-án délután 5 órakor kezdődik a református gimnázium tornatermében. A versenyen, mely iránt máris rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg a klubnak csaknem minden neves vívója indul. Így Beczner József, dr. Majerszky Jenő és Béla, dr. Tolnai Kálmán, Taubler Gyula, továbbá Szabó Gyula rendőrkapitány, vitéz Vértés Béla csak a zsűriben vesz részt, mivel az elmúlt télen más irányú elfoglaltsága miatt nem tarthatott tréninget. A Békessy Béla Vivó Klub em- lékversenyét, mely a múlt évben a legnagyobb siker jegyében folyt le, az idén május 31-én és június 1-én fogják megtartani. A versenyen Magyarország legjobb vívói is indulni fognak s így az emlékverseny a sportot illetőleg országos jelentőségű lesz.

— Jön! Várkonyival „Kuruzsló”, „Antisanol” izzadás ellen.

Húsvéti nagy harisnya vásár!

Tisztelettel értesítjük a tisztelt vásárló közönséget, hogy április 20-ig nagy harisnya vásárt tartunk, az eddigi szolid árainknál még olcsóbb árban bocsájuk rendelkezésére áruinkat a tisztelt vevőközönségnek.

Elsőrendű női, férfi és gyermek harisnyákat, vásznakat.

Mindenemű mosóvásznakat, szabó kellékeket, húsvéti parfümököt üvegben és kimérve. Selyem és horgelt nyakkendők.

Megtekintés vételkényszer nélkül.

Bagl és Petrik Szent Anna 5.

— Cukrot loptak. A máv. rakár főnökség feljelentést tett a rendőrségen, hogy a napokban egy debreczeni irányított kocsit ismeretlen tetsek feltörték és onnan 27 kg. cukrot elloptak. A feljelentés alapján a rendőrség nyomozást indított. — Nagy a valószínűség, hogy a lopást Szajol és Debreczen között követelték el.

— A debreczeni tolvajnak szegeden lakása volt. A napokban megittuk, hogy a rendőrség elfogta Öv, Csizmadia Andrást, aki Debreczenben Kokas Nándoré urnától ruhaneveket loptat el. Mivel a nyomozás során kiderült, hogy Csizmadianak Szegeden állandó lakása volt és vidéki nyaralószezonban holmikat ott halmozta fel. A lopott ruhamik egy részét Öv, Fehér Mihálynál értékesítette. Ugy Csizmadiané, mini Öv, Fehérné ellen a rendőrség eljárást indított.

Színház

A Csokonai-színház műsora:

Csütörtök, Szimfónikus hangverseny. Bérletsszűnet.
Pénteken nincs előadás.
Szombat, D) bérlet, A két postakocsi.
Vasárnap délután Pompadour, operett, este, A két postakocsi, op.
Hétfőn délután, A három grácia op. este Katica királynő lett, népsz.

A színházi iroda jelentései:

Ma csütörtökön Wagner, Liszt, Mendelssohn és Schubert classicus műveivel kerül bemutatásra Köszegi Árpád zeneszerző XI. tételből álló symphonikus műve „A keresztény élete”. A nagyszabású zenei költemény, melynek minden egyes részét a szerző személyesen vezet be magyarázattal, budapesti előadása alkalmával nagy felhajtást keltett. A zenekart Nóth Antal ezredkarnagy vezényli.

Pénteken a színház előadást nem tart. Szombaton D) bérletben lesz megismételve a legújabb sláger operette „A két postakocsi”.

Mozgósínházak jelentései:

Meteor-mozgó.

Csütörtökön „Csábitó”, világsláger. Csak felnőtteknek. Előadások 6 és 8 órakor.

Vígyszínház-mozgó.

Két sláger: „Előbb a Hannát, aztán a Pannát” Emil Jannings és Henri Portenrei, „Élszállt a mámor” színű 6 felv. Jön! „Bella Donna”.

Apollo-mozgó.

„Vérző aréna” R. Valentinával. Jön! „Páris csodája” husvét másodnapján. Jön! „Mária Antoniette”.

Külföldi fehérneműk
Frank Edénél.

ÁLLANDÓAN minden nap NYITVA

reggel **5** óráig
a Modern Cabaré

NAGY

husvét kiárúsítás

a „Parfümerie Ilona”-ban
Szent Anna-u. 1.

Husvét ajándéktárgyak, fésű- és parfüm-csomagok. Bel- és külföldi illatszerek, szappanok, puderek, kölni vizek gyári áron aluli kiárúsítása.

Az első betörésnél elfogott holtiszolga titokzatos előélete.

Hamis néven élt Debreczenben.

Debreczenben a múlt héten lezajlott „betörés-sorozat” tudvalevően a Hatvan-utcai Csillag-féle fűszerüzletben történt betörés nyitotta meg. A betörés éjszakáján a házbeliek vallomása szerint a Hatvan-utca 13. szám alatti ház házmestere, ki azóta öngyilkos lett, kiengedett egy gyanus egyént, ki egy zsák krumplit cipelt a hátán. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy ez a titokzatos egyén nem volt más, mint a Csillag-cég szolgája, akit aztán le is tartóztattak.

Megállapította róla a rendőrség, hogy különböző neveken szerepelt eddig. Kiderült előéletéről, hogy szerepelt Danes István, Zales Ferenc neveken, míg végre a rendőrség lefényképezte s ezt a fényképet felküldték Budapestre, az Országos Bünyügyi-nyilvántartó számára. Onnan szerdán azt a választ adták a rendőrségnek, hogy az illető sem nem Zales, sem nem Danes, hanem

Argyelán Szvetozár, aki a bünyügyi nyilvántartóban is szerepel.

Természetesen szerdán a fogdából felhozták ezt a sok nevű fickót, aki be is vallotta, hogy tényleg úgy hívják.

A rendőrségen még őrizetben marad ez a titokzatos egyén, aki alighanem összeköttetésben állott azokkal a betörőkkel, akik végig lopkodták betöréseik során az egyes debreczeni üzleteket.

Még egy betörés.

Pár napi „csend” után az elmúlt éjszaka ismét történt betörés a városban. A Csokonai- és a Zsák-utca sarkán lévő Deck-féle péküzletet törtek fel ismeretlen tettesek, de csak kisebb mennyiségű lisztet vihettek el, mert nem sok volt az üzletben. A betörők a péküzletnek az udvarfelőli részén hatoltak be. A rendőrség keresi tetteseket.

A Modern Kabaré egyik hölgy tagját állítólag kantaridínnel akarták megmérgezni.

Uzsonna a Hungáriában. — A titokzatos szőke fiatalember. — A különös esemény hiteles leírása.

Egyes helybeli lapok egy debreczeni artista nővel kapcsolatban egymásnak ellentmondó s hézagos tudósításokat közöltek. Az eset tisztázása végett a „Debreczen” munkatársa utánaírt a dolognak és a következőket sikerült megtudnia. Az artista nő, kit báró Hózer Gusztávné Fenyvesi Gabriellának s nem báró Lochtberg Gusztávné Szabó Ilonának hívnak, különvált a férjétől s a kabaré deszkáin kereste az érvényesülés útját.

Ezelőtt mintegy két héttel kapott szerződést a debreceni Modern Kabaréba. — Tegnapelőtt délután egy debreczeni úriember társaságában a Hungária-kávéházban uzsonnázott s mivel az uzsonna nagyon ízlett neki, s kellelténél kissé többet evett s emiatt hirtelen migrainje támadt.

— Pincér, kérek egy asszpirint, — szólt az arra haladó pincérhez, de mivel asztaltársa tisztában volt azal, hogy a kávéházban nem igen szoktak asszpirint árulni, azonnal felállt az asztaltól, hogy valamelyik patikából előkerítse a fejfájás ellen-szerét.

Mikor az artista nő magába maradt, a szomszéd asztaltól felállott egy magas, szőke, borotvált bajuszu, piszeorru, csunyaarcu férfi s egy csomag sárgás színű port nyújtott át a kabaré divának:

— Ez ugyan nem asszpirin, de garantálom, hogy annál sokkal többet ér. Csak vegye be egész bátran, pár perc múlva semmi baja sem lesz.

Az artistanő szívesen vette a felajánlott orvosságot s azonnal használta is. Körülbelül 10 perc múlva erős gyomorégést, torokfájást s általános rosszullétet érzett. Hirtelen átkézelt az agyán, hogy talán

mérgezési merényletet követtek el ellene s elkialtotta magát:

— Segítsé, Megmérgeztek! — Ismerőse segítségével azonnal a Vadaszkürt-szállóbeli lakására ment, ahol rosszulléte még jobban fokozódott, úgy hogy ágyba kellett fektetni. A hideg kirázta, görcsei fokozódtak, s egyszerre csak elvesztette az eszméletét s másnap reggelig eszméletlenül állapotban hanykolódott az ágyon. Első orvosi segítségben dr. Dereckassy István orvos részvételével, ki az elmondottak alapján alapos vizsgálat alá vette a művésznőt, azonban sem ő, sem a rendőrorvos nem tudtak olyan jelenségeket felfedezni rajta, miből mérgezésre lehetett volna következtetni s bromot rendelt neki.

Mikor magához tért, még mindig súlyos állapotban érezte magát s vért hányt.

A Modern Kabaré igazgatósága két napig nem engedte fellépni, hogy egészen helyre jöhessen.

Az artistanő ma már jobban van. Tegnap járt a rendőrségen, hogy a feljelentést megtegye. Mint mondja, a rendőrség minden elkövet, hogy a szőke fiatalembert minél előbb kézrekerítse.

Alapos a gyanu, hogy az enyhén sárgás por kantaridin volt, mely a körishogár fejéből és szárnyaiból készül s heves ingerlékenység létrehozására szokták használni, nagyobb adagban azonban halált okoz. Artista világban, mint mondják, nem ez az első eset, mikor az ismeretlen imádó bosszúból kantaridinnel operál.

Az artistanő egyébként ma nyilatkozik egyes lapoknak amaz állítása ellen, mintha ő „hiszterika” lenne.

A legszebb színekben, a legjobb minőségben

Tavaszi kangarnok méterenként **300,000 K**

Angol scheviotok méterenként **240,000 K**

nagy választék mosóárúokban felöltőszövetekben

Feldheim Imre posztóházában Kossuth-utca 6. sz.

Sport

A husvét mérközések

A legszenzációsabb sportesemények lesznek Debreczennek. A budapesti II. osztály válogatottja a legjobb játékerőt képviseli. Nemrégben a belga csapatral, mely tudvalevőleg egyike a kontinens legjobb együtteseinek, elért 0:1-es eredménye mutatja kiváló klasszissát. Az innep első napján Keletmagyarország ellen a következő felállításban játszanak: Fehér—Boór, Szendrő—Tóth, Bukovi, Rokken—Pluhár, Erhardt, Dán, Spitz, Rémay. Másnap Debreczen ellen: Fehér—Balasits, Boór—Rebró, Bukovi, Rokken—Pluhár, Erhardt, Dán, Frölich, Berkes. A keleti kerület a legnagyobb vendégszeretettel fogja őket fogadni; tisztelőikre hétfőn este nagyszabású banketet rendez. Ma délután tartja az utolsó triált a kerületi kapitány. A válogatott csapatot este állítják össze.

A bírvizsga

sok hányattatáson átmert ügye — úgy látszik — végre már dülőre jutott. Ugyanis vasárnap és hétfőn a Budapesti II. o. válogatott kíséretében leendő vizsgáztató bizottsági tagok tartják meg a vizsgát. Tibor Lajos elnöke alatt Kiss Menyhért és Ivánovics Mihály lesznek a vizsgáztatók. A vizsgadíj 100.000 korona. A kerület ezuton hívja fel a még le nem jelentkezett, de vizsgázni óhajtozókat, hogy egyesületük ajánlásával ellátott rövid kérvényüket Pauló István bírótestületi pénztárhoz, — a vizsgadíj melléleteivel — s vizsgára bocsájtatnak.

Bíróküldés

Husvét vasárnapján az első mérkőzést Tamássy László, míg a főmérkőzést mindkét napon Ivánovics Mihály vezeti. Első nap határbírák elómérkőzésre Mezey István és Cs. Nagy Béla, főmérkőzésre Neumann Armin, Horváth Endre, második napon elómérkőzésre — melyet Pauló István vezet — Ponyi József és Schwartz József, főmérkőzésre Stark József küldettek ki.

Amerikai magyar olimpiai bizottságot

alakítottak az amerikai magyar sportbarátok, melynek az a feladata, hogy gondoskodjék az olimpiádra benevezett Fekete Mihály kiküldetési költségeinek előteremtéséről. Fekete, ki kitünő távgyalogló, magyar színekben fog indulni a világtornán, — mert amerikai állampolgárságát még nem szerezte meg.

Husvét vásár.

Minden vásárlás után a napi árakból 10% azonnali engedményt ad.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének ruházati áruháza Vár-utca 1. sz.

Közgazdaság

Debreczenben is népszerű lett a takarékkorona pénztárjegy.

A „magyar dollárt“ megértéssel fogadja a közönség. — Nagy forgalom a Debreczeni Hitelbanknál a Lloyd-pénztárjegyekben.

A gazdasági élet fokozatos leromlásához jelentékeny részben hozzájárult, hogy a korona megállás nélkül elértéktelenedett. Megszűnt a hitel, megállott a vállalkozási kedv és az ipar, a kereskedelem pangásnak indult. Tökéjét a folytonos értékesítés folytán főként a kis- és középpolgárság kénytelen volt a tőzsdére vinni, ahol a nagy bessz kezdete előtt alkalmas tér nyílt a tőke konzerválására. Azonban itt is bekövetkezett a katasztrófa és kiszámíthatatlan értékek pusztultak el a tőzsdé feléle hullámozó árfolyamai között.

A pénzügyi kormány a legválságosabb időben egy belső valutát teremtett meg a takarékkorona intézményével. A takarékkorona a magyar dollár. Az egyetlen fizetési eszköz és értékmérő, amely a folyvást változó koronakurzus idején lehetővé teszi, hogy a kistőkés is megőrizze pénzének állandó értékét. Hamarosan népszerűsügre tett szert a takarékkorona azok körében, kik pénzük értékét konzerválni, megővni óhajtják. A takarékkoronával sikerült a célt elérni. A pénz konzerválható, a koronaremlés ellen lehet védekezni.

A gyakorlati életben tökéletes pénzügyi tetteik igen népszerűvé a takarékkoronát azáltal, hogy fixösszegekről kiállított, bemutatásra szülő, kamatozó takarékkorona pénztárjegyeket hoztak forgalomba. — Legnépszerűbb lett a Debreczeni Hitelbank által forgalomba hozott, a Lloyd Bank által kibocsátott pénztárjegy. Az első hetekben több mint 10-15 millió korona névértékű Lloyd pénztárjegyet vásároltak, pedig a nagyközönség még alig volt informálva a takarékkorona reális jelentőségéről. A takarékkorona-pénztár-

jegy forgalom Debreczenben is egyre növekszik. Ennek magyarázata, hogy a takarékkoronában éppen olyan érdemes takarékoskodni mint a dollárban vagy a békeidő aranyában, mert belső értéke állandó.

A Debreczeni Hitelbank utján forgalomba hozott takarékkorona a Lloyd-pénztárjegy népszerűsége után ered, hogy bárhol beváltják, nemes valutának tekintik és emellett a tulajdonos zsebében nemesak valorizálódik, de kamatozik is a pénz. A Lloyd-pénztárjegy autonómikusan végzi a stabil pénz minden funkcióját s emellett napról-napra többet ér. Ennélfogva lehetővé teszi, hogy a kereskedő, iparos, termelő vagy magánember a későbbi fizetések céljaira összegyűjtött pénzt akár átmenetileg is a dollárral egyenrangú pénznemben gyarapíthassa.

A kisember, a fixfizetéses hivatalnok azelőtt kénytelen volt tehetetlenül nézni egész hónapra beosztott szerény fizetésének lassu devalválódását.

Újabbban a tisztviselő a hónap elsején pénztárjegyre cserélik be a fizetésüket és ezáltal függetlenítik magukat a korona esetleges romlásától. A pénztárjegyben megővja egész havi fizetését és esetről esetre csak a szükséges összeget használja fel.

Addig is míg a szanalási akcióval kapcsolatosan elérhető lesz a papirkorona stabilizálása, kétségtelenül a legelőnyösebb eszköz arra, hogy az emberekben a takarékoskosságot felkeltse, — a takarékkorona, amely mintegy bebiztosítja a kistőkést a pénz elértéktelenedésének veszélye ellen.

Üzletlenség a magánforgalom.

Budapest, április 17. Szerdán délelőtt a magánforgalomban alig volt számottevő üzlet. A zsidóbar a kávényitítás simán ment és 11 órakor be is fejeződött. A spekuláció tartózkodott az üzletkötéstől. Feltűnő volt, hogy a pénzpiacra nem lévén kereslet, a hetipénz hétnyolcad, sőt háromnegyed százalékig esett vissza.

Az értékpapirpiacon délelőtt jött létre néhány kötés, amelyek árfolyama a tegnapi zárlatnál valamivel alacsonyabb volt.

A hangulat üzletlenség és bizonytalan. A francia frank továbbra emelkedése lanyhitólag hatott a bécsi piacra át a pesti tőzsdéi életre.

A délutáni órákban a magánforgalom irányzata egy árnyalattal javult. Előforduló árfolyamok: Salgó 730-40, M. hitel 660-65, O. hitel 220-230, Hazai bank 255-50, Angol-magyar 85, Ker. bank 1825, Amerikai bank 16 fél, Földhitel bank 420, Rima 144, Nova 190-95, Államvasút 590-600, Pesti Hazai 4900-5000, Kőszén 3350-400, Kohó 600, Cukor 3500, Georgia 580-95, Izzó 725, Gummi 480, Gyapjúmező 62, Pamut 345, Viktória 300, Hungária 135, Atheneum 280, Pallas 195.

A takarékkorona árfolyama.

100 takarékkorona egyenlő 116 papirkoronával.

Zürichi zárlat.

Berlin 130, Holland 210 hétnyolcad, Newyork 568 egynegyed, London 2471 Páris 3535, Milanó 2527 fél, Brüsszel 3030, Budapest 75, Belgrád 705, Bukarest 300, Bécs 80 egynegyed, Szófia 410.

A magyar gyapju ára a világparitás fölött.

A gyapjupiac forgalma élénk volt. Oly nagy a kereslet, hogy az árakat a világparitás fölé hajtották 10-15 százalékkal.

Az eladók nemes valutában kalkulálnak. A gyapjut kilónként 50-57 dollárért körül fizetik. Silány minőségű alig fordul elő.

Terménytőzsdé.

A mai terménytőzsdén a hangulat egy kissé kedvezőbb volt. Hivatalosan a buza kezdő árát 2000 koronával felemelték.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavideki buza 2975-3000, egyéb 2950-75; 79 kilós 3050-75, egyéb 3025-50; rozs 2800-2825, zab 2650, tengeri 2300-350, korpa 2075-100. A magvak változatlanok.

Ferencvárosi sertésvásár.

Nyíltvásári maradvány 39; érkezett 562, eladatott 150. Árak: könnyű 20-24,000, nehéz 24,500-25,000. Zártvásári maradvány 64, nem érkezett semmi, eladatott 14 a fenti árakon.

Nemesfémpiac.

Ezüst egykoronás 5800-6000, husz koronás arany 325-335,000, platina 210-230,000, szinezüst 1420-1480, színarany 40-50,000.

A devizaközpont árfolyamsai:

Egy darab	Pénz (Vétel)	Áru (Eladás)
Dollár	78400 K	80700 K
Angol font . .	340900 K	350900 K
Hollandi forint .	29100 K	29550 K
Francia frank .	4875 K	5025 K
Svájci frank . .	13800 K	14200 K
Léva	565 K	585 K
Cseh korona . .	2325 K	2390 K
Lei	410 K	430 K
Lira	3480 K	3600 K
Dinár	970 K	1005 K
100 n. márka .	—	—
Lengyel márka .	— fill.	— fill.
Osztrák korona .	110/75	114/—
Napoleonarany .	276000 pénz.	—

NYILTTÉR.

E rovalban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kladóhivatal.

Panaszok az orth. izr. hitközség pászka kiosztása miatt.

Hónapokkal ezelőtt a debreceni orthodox izr. hitközség kibocsátott felhívása alapján pászka előjegyzést eszközölt a hitközség kötelekbe tartozó adófizető tagok részére és ugyan akkor bevásárlási árának teljes fedezetét készpénzben beszédte. A konzervatív, orthodox érzelmű tagok sietve tettek cíeget a felhívásnak, még akinek momentán nem volt pénze, — köcsönt kért erre a célra, hogy a husvéti ünnepeket a régi tradíciókhoz híven megtarthassa. — Azonban kellemetlen meglepetés érte azokat, akik a kifizetett pászkáért elmentek, egyrészt, mert a pászkát kiosztó bizottság a már előre lefizetett összegnek még a háromszorosát követelte pótlékul, másrészt, mert az előjegyzett pászka mennyiségnek alig 40

százalékát sem tudják kiszolgáltatni. Amikor ezeket az újabb követeléseket a pászkára várakozókkal közölték, a spontán megnyilatkozó felháborodás következtében éktelen lörma, szitkozódás hangzott el a hitközség vezetősége ellen. Sokan azzal fenyegettek, hogy nem tartják meg az ünnepeket, ha nem szolgáltatják ki az előjegyzett mennyiséget, mások, hogy kilépnék a hitközség kötelékéből és a státusquobeliéknél szerzik be szükségletüket és ott fognak a jövőben adózni is. Viszont, voltak, akik visszautasították a redukált mennyiséget és a polgári bíróságnál valorizált értékben követelik vissza a december és január hónapokban befizetett pénzüket. Különösen a hitk. adminisztrációt hibáztatják, hogy a naponként befolyt összegeket nem összegezte és nem készítette kimutatást az előjegyzett mennyiségről. De még nagyobb az elkeseredés a régi és az újonnan megválasztott vezetőség ellen, hogy nem gondoskodtak előre a lisztmennyiségről, amikor semmiféle megkötöttség nem akadályozta ebben és többen azzal vádolják az előjáróságot, hogy a nemzetgyűlési választásokat is tulszárnyaló hitközségbeli agitációk és választási küzdelmek kötötték le azon idejüket, a melyeket ezen időkben egyedül az ünnep magasztosságának emelésére kellett volna szentelniük. Minden esetre súlyos hiba volt az is, hogy a vidékieknek több métermázsza pászkát adtak el és szállítottak már ki a városból, mielőtt a helybeli adófizető polgárokat ellátták volna pászkával. Az eddig kiutalt pászka, amelyért napokat kellett sorban állani, a panaszkodók állítása szerint, az első három ünnepnapra is szűken elég. — Ez esetből kifolyólag az adminisztratív munkálatokat végző főjegyző a mai nap folyamán lemondott állásáról, de az elégedetlenkedő tagok, nem a fizetést huzó alkalmazott, hanem az egész vezetőség lemondását követelik.

Több hitközségi tag.

Ha elegánsan akar járni,
vásároljon szövetet
Siberstein és Adlernél Kossuth-u. 2. (Városháza épület.)

Hölgyek figyelmébe!
Tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemű hölgyközönségnek, hogy egy elsőrendű budapesti francia szabásznővel társultam és így az Amerikai női divattermünkben a legelsőrangú igényeknek is megfelelően készítünk alkalmi, estélyi, utcai ruhákat, valamint kosztümöket és kalapokat a legutolsó divat szerint, a legolcsóbb árak mellett a legkényesebb igényeket is kielégítjük, szíves pártfogásukat kérjük
WIEDER és TARSA
Csapó utca 1. szám.

Eke, Borona, Répavágó, Szecskavágó, Plantage és mindenféle mezőgazdasági gépek
„PYRAMIS“ Magyar Földbirtokosok és Földbérlok Kereskedelmi r. t. fiókja
Piac ucca 64. szám.
Gabona, erőtakarmány és magosztály. — TELEFON SZÁMOK: 13-43 és 12-50.

MERINO posztókereskedelmi rt.
Ierakata Piacz-utca 49.
Tavaszi ujdonságok megérkeztek
Legnagyobb választék férfi szövetkülönlegességekben. Kangarn, Burbery, jak és smoking kelmékben. Kabát lüszterek. Szolid szakott árak.

